

Toimetuse ja talituse: Tallinn, Vene tän. 11-a, krt. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. -: Tellimise hind: aasta peale 6 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub reedeti.

Nr. 20.

Reedel, 13. juunil 1930. a.

XI. aastakäik.

Uued Euroopa meistrid poksis.

Enekes, Szeles, Szabo,
Biachini, Besselmann,
Meroni, Petersen,
Michaelisen.

kärbeskaalus **Enekes**, Ungari;
kukk-kaalus **Szeles**, Ungari;
sulgkaalus **Szabo**, Ungari;
kergeskaalus **Biachini**, Itaalia;
kergekeskk. **Besselmann**, Saksa;
keskkaalus **Meroni**, Itaalia;
poolraskek. **Petersen**, Taani;
raskekaalus **Michaelisen**, Taani.

Punkte said:

Ungari — 22, Itaalia — 20, Saksa — 11, Taani
— 10, Poola — 9, Rootsi — 6, Rumeenia — 6,
Norra — 2, Soome — 2 ja Austria 1 p.

4—8. juunini peeti Budapestis 10 rahvuse osavõtul Euroopa meistri võistlusi poksis poollesaja kindakangelase heitluses. Võistlusi peeti tööstushallis ning avamise õhtul oli 3000 pealtvaatajat kohal. Avamise tervituse ütles Ungari valitseja Horthy. Selle järele samusid esinemiseks rahvused, kelle esitajad mikrofone ees tervitusi ütlesid.

Esimesel õhtul olid paremateks paarideks: Kärbeskaalus Lungu, Rumeenia, võitis Cap-pak, Austria, punktidega.

Kukk-kaalus Szeles, Ungari, võitis Stepniak, Poola 3. ringis katkestamisega.

Sulgkaalus soomlane **Johtonen** tasavägises poksis kaotas itaallase Saracinile punktidega. Gorny, Poola, võitis Fuchsi, Saksa, punktidega.

Kergeskaalus Edlund, Rootsi, võitis Cinoiu, Rumeenia ja Väikevü, Soome — Heregeth, Austria.

Kergekeskkaalus Desio, Itaalia, võitis Dalaczi, Ungari ja Besselmann, Saksa Reschi, Soome k. o.

Keskkaalus **Johansen**, Norra võitis **Kuura**, Eesti 3. ringis.

Poolraskek. Konarzewski, Poola, võitis Keri, Ungari; Reidmann, Saksa — Priem, Austria.

Raskek. **Gourevitsch**, Soome võitis Stibbe, Poola 1. ringis k. o.

Teisel päeval oli **Valdman**, Eesti, tules taanlase Peterseni vastu. Võistlus katkestati 2. ringil. Sama päeva paremateks paarideks olid: kukk-kaalus rootslane **Bohman** võitis sakslast Ziglarskit. Plaesch, Rumeenia, võitis Lindeneini, Austria.

Kergeskaalus Held, Saksa, võitis Severnyaki, Poola. Christensen, Taani, diskvalifitseeriti 2. ringis poksis Biachini, Itaalia, vastu. Szobolevsky, Ungari, võitis Hanseni, Norra; Väikevü, Soome, võitis Edlundit, Rootsi.

Keskkaalus Andersson, Rootsi, võitis Rennevi, Saksa; Szigetti, Ungari, võitis Vieczoreki, G. Johansson, Rootsi, kaotas Rauterile, Austria.

Raskekaalus Hinzmann, Saksa, võitis Moeni, Norra. Siziliano, Itaalia, kaotas Michaelisenile,

Taanlane
Thyge Petersen.

Rootslane Bohman.

Rootslase Bohmani käsi poksimisel Ziglarskit vastu ei käinud sugugi hästi. Ta purustas käeluu ning pidi selle tõttu võistlusest loobuma.

Poola parimad naisaerutajad, kes ka rahvusvahelistel võistlustel ülekaalukalt võitnud.

Taani ja **Gourevitsch**, Soome, kaotas Kõrosile, Ungari.

Kolmandal päeval algasid võistlustega Dahn, Norra, ja Desio, Itaalia, et otsustada 3. kohta. Selle võitis hea võistlusega norralane. Keskkaalus võitis 3. koha rootslane Andersen, liües Rauteri, Austria. Kärbeskaalus Forlanski, Poola, löi Trombettat, Itaalia. Encker, Ungari, võitis Lungu, Rumeenia.

Thyge Petersen löi poolaka Konarzewski 1. ringil k. o. Rootslane Molander oli niivõrt ülekaalukas, et riigikohtunik 2. ringil teda Kõrosi vastu võitjaks tunnustas.

*

— **Helsingi „Stjärna”**, külastas pühadel Tallinnat. Soome juutide meeskond kaotas Kalevile 2:3 ja võitis Makkabit 2:1.

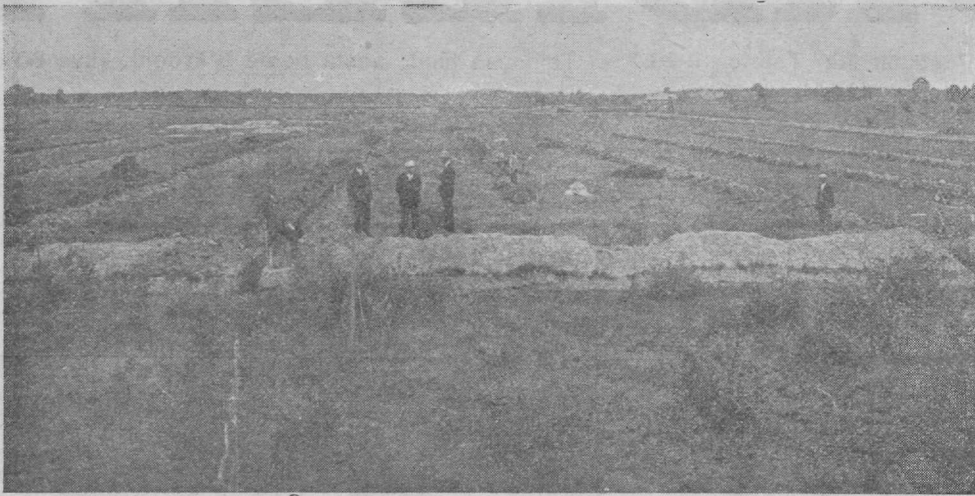
— **Belgia B.** — Luksemburg maavõistlus jalgpallis lõppes 7:4 Belgia võiduga.

— **Otto Porat** võitis Chicagos 8. ringis kanadalast Jack Gagnoni.

— **Fleenzburgis** jooksis Lammers 100 mt. 10,4 sek.

Paide staadion.

Mahajäetud ja uuestileitud spordiväli.

Trenaashi tööd Paide staadionil 1929. a. sügisel.

Paide staadioni algmõte on pärit 1920. a. Siis unistati ainult spordiplatsist, millist avatava staadioniga võrrelda ei saa; vaatamata sellele olid tehtud aigsammud põhiväli tähtsusega.

Kes Paides on käinud see teab, et isegi mõni aasta tagasi Paide ümbruseks soo oli. Võhikul tekkib küsimus, milleks Järva maakonna linn rappa on ehitatud? Kui vaatame ajalukku, kus Paide kindluse tähtsust, kui lõuna ja põhja Eestimaa võit nimetatakse, siis selgub ka linna asendi valiku saladus. Suured sood ja rabad, mis pealpool Paidet algavad ja Pärnu laheni välja viivad, poolitasid Eestimaa kahte ossa. Nende osade vahel oli ainus ühendustee, mis Paidest läbi läks. Seega omas rabas olev mäeküngas, millele Paide kindlus ehitati, strateegiliselt parimaid eesõigusi.

Linnas puudusid kuivad muruväljad, kus kevadest sügiseni oleks võidud palli mängida või kergejõustikku harrastada. Ainult kesksuvel käidi Kurekülas või Sakus kooli taga ja viimasel ajal laadavainul sportimas. Vaatamata sellele omas Paide 10 a. tagasi koguka sportlaste pere, kelle esindajad võidurikkalt esinesid. See tõusuaeg tõi ka kaasa nõude korraliku spordiplatsi järgi. Kandvamad jõud toleaege linnapea Purfeldi eestvedamisel valisid tapamaja taga, üle jõe olevast riigimaast kõrgema maatüki. Osa maatükist oli Pärnuväljal elutseva Hanssoni kasutada. Temale anti kodulähedalt teine maatükk ja nii vabastati 16,320-ruutsüallaline plats Järvamaa spordiselt „Malevale“.

Maamõõtja V. Limberg tegi platsi plaani. Jooksutee mõõtudeks olid $112 \times 2 = 224$ m. sirgtee ja $88 \times 2 = 176$ m. kurvesi. Kurvede raadiused olid 28 m., mis liig järsud.

Keskele paigutatud jalgpalli platsi mõõdud olid 56×112 m.

Et plats üldiselt madal ja soine oli kaevati jooksuteede äärde kraavid, mille mullaga jooksuteed tõsteti. Ka istutati platsi äärde rida puid. Keskplatsi taheti ümber künda, kuid see jäi teostamata. „Maleva“ mahutas kuni 1000 krooni platsi sisse, sattudes võlgadesse.

Terve ettevõtte ebaõnnestus peajasjalikult sellepärast, et valitud maa-ala liig vesine oli.

Isegi puud kuivasid ära.

„Maleva“ likvideerus, plats läks uuesti asutatud sp.-s. „Järvapojad“ kätte, kes seda

heinamaana välja rentis.

1928. a. hakkasid uued tuuled puhuma. Peale „Järvapoege“ vajasis kaitseliit ja koolid platsi. Peeti nõu, mille tulemustena Paide linn, Järva maleva ja „Järvapojad“ kolmeliikmelise komitee Paide staadioni ehitamiseks moodustasid. Vahepeal oli Paides Rahvamaja ehitamistega alustatud. Rahvamaja taga oli võrdlemisi suur vaba maa-ala. Seda maa-ala soovitati staadioni ehitamiseks kasutada. Peeti nõu staadioni koha kindlakstegemiseks; ühed soovisid endist jõe-tagust platsi, teised rahvamaja oma. Võitjaks jäi esimene vool, sest rahvamaja tagaolev plats oli liig väike, ebatasane ja õhukese mullakorruga.

Mindi „rappa“, nagu vastavool väljendada armastat, staadioni ehitama.

23. aug. 1928. a. andis linnavalitsus spordiplatsi üle komiteele, mille koosseisu kuulusid: esimees H. Veem, „Järvapojad“ esindaja, sekretär F. Viedemann, linna esindaja ja kassapidaja

major Preisberg, K. L. Järva maleva esindajana. Eriteadlased käisid kohal ja seadsid plaanid kokku. Et 1929. a. kevadeks veel raha staadioni ehitamiseks koos polnud, otsustati ujulat esijärgus ehitada. Kesksuvel avati ujula, mis vähevõitu kasutamist leidis, sest jõe süvenduse tõttu oli tihti vesi sogane ja tammistamise puhul jõe säng pea tühi.

1929. a. juuni lõpus saadi kõik summad, peajasjalikult laen kehakultuuri sihtkapitalilt kätte, mille järgi staadioni ehitamine vähempakumisel välja anti. 1. augustil algas töö. Sügiseks oli valmis trenaash, väli üles küntud, jooksurada 200 m. pikkuselt seguga täidetud.

Koolilõpilased istutavad Paide staadionile puid.

1930. a. kevadel viidi töö lõpule. Suureks abiks staadioni kaunistamisel oli koolide poolt ettevõetud puude istutamine. Kokku koolide poolt istutati ligi 3500 puud; kõige rohkem istutati kuuski hekina ümber platsi.

Arvudes maksab staadioni kergejõustiku väli: trenaash 700 kr., välja tasandamine 900 kr., jooksuteede, heite- ja hüpekohtade valmistamine 1400 kr., shlaki, liiva ja kivide veo kulud 750 krooni, muud vähemad tööd 500 kr.; seega kogusummas 4250 krooni. Kui arvesse võtta, et Paide staadion omab sõeraja, siis on välja hind odav. Juurde arvates ujula väärtuse 750 kr., saame staadioni koguväärtuse 5000 kr.

Suurim üllatus oli aga Paide jõe süvendamise tagajärg, mis 1930. a. kevadel ilmnas. Üldine vee tasapind langes 2 jala võrra, nii et terve soine Paide ümbrus tahedaks muutus. Kergejõustiku ja jalgpalli väljale oli vee langemine suureks kasuks, kuna ujula juures varem tehtud kalkulasioonid muuta tuleb.

Paide staadioni avamine.

100 SPORTLAST UUEL VÄLJAL.

Kui Paide staadioni komitees küsimust otsustati, kuidas läbi viia staadioni avamist, oli üldsoov, et avamispidustused kujuneksid suureks spordipäevaks. See teostubki.

Sportolust Järvamaal ja Paides.

Järvamaa sportolukord ei vasta sporttahtele. Olukord piirab ja surub sporttahet sedavõrt, et maakond ei saa üldspordilises liikumises õiguskohtaselt kaasa rääkida. Kui eeskujuks võtta neid sportimise võimalusi ja võistlustingimisi, millised praegu käes Tallinnal, Tartul ja veel mõnel üksikul kohal Eestis, siis ei saa Järva maakond sellepärast küpseid sportlasi kasvatada, et puuduvad algnõuded — võimalused harjutamiseks. Ei saa seda ka lähemal ajal — sest uued ehitatavad väljad ei anna ühe päevaga arenenud võistlusvõimelisi isikuid.

Vaatamata sellele on sportrakukeste võrk maakonnas väga tihe. Alates Tapalt ja lõppedes Türil tunneme meie sportlasi Amblast, Koerust, Järva-laanist jne. Sportrakukesteks on need punktid sellepärast, et seal sporditakse pea enamuses liitudesse kuulumata. Näiteks mängitakse jalgpalli meeskondadega, mille selts jalgpalli liitu ei kuulu, või lüüakse teisi võistlusi grupi teatud maanurgas spordiharrastavaid isikutega, kes isegi ühegi seltsi liikmed ei ole (Järva-Jaani). Kuid see ei puutu asjasse; sporttahe on suur ja võistlused viiakse räbalamates olukordades läbi.

Ometigi omab Järva maakond ka üksikuid Hindrekusi, koolisi jne., kes oma tagajärgedega veel mõnegi õppinud sportlase nurka pörutavad. Seal on loomulik and, mida teaduslikult tooreks jõuks armastakse nimetada, ja hea tahe andnud ka Strömbergi taolisi võitlejaid. Nende härrade kohta oleme kuulnud, et nemad Paide staadioni avamisvõistlustel võistlusalaks on valinud kõik alad. Noobel küll, kuid arvatavasti siiski ülejõu käiv tahe.

Ja Paide? See vaikib osaliselt, tuues suure osa oma võistlejaist ohvriks korralduse ülesannetele Paide staadioni avamise puhul. Kustumata on paidelastel kirjas Kärti, Pürni, Teppi ja teiste sportlaste nimed. Saades hea välja kodupaika, lubavad nemad ise kaasa lüüa ja kasvatada parimaid „Järvapoege“ kui omaaegsel „Maleval“ oli.

Omaavalitsusasutused, pangad ja organisatsioonid on jõudumööda annetanud väärtuslike auhindu. Annetajad on: Paide linn — parimale linnale (auhinna omab parim selts); Järva maavalitsus — parimale jooksjale; Paide ühispank — parimale hüppajale; Järvamaa ühispank — parimale heitjale; Järva Laenu ja Hoiu-ühisus — parimale teatejooksu meeskonnale ja Järvamaa politseiametnikkude kogu — parimale sportlasele-politseinikule.

Kutsed võistlustest osavõtmiseks saadeti üle riigi kõikidele seltsidele, mille tagajärjel ka praegu ligi 100 sportlase osavõttu on ette näha.

Pidustused algavad kell 13.30 rongikäiguga, mis Paide rahvamajast staadionile läheb. Peale sportlaste defileerimise ja avasõna avab sise- ja kohtuminister A. A n d e r k o p p staadioni. Edasi on tervitused, võistlused, auhindade jagamine ja lõpusõna. Kell 19 on Viljandi-Paide linnade jalgpallivõistlus.

Suurem osa sportlastest sõidavad kohale autodes, nagu Tallinnast, Tartust, Rakverest, Koerust ja teisalt. Paide staadionil kohtavad ka Mõisaküla ja Haapsalu sportlased, mis haruldus meie spordielus.

Mida peab nõudma tennismängijalt?

Võistlustemperamendi tähtsus.

3. klassi mängijad, kes võivad meistrivõistlused.

„Eesti Spordilehele“ kirjutanud W. T. TILDEN — „Big Bill“, kuulsaim Ameerika reketimees.

Missugused omadused peavad olema suurel tennistšempionil — kas võitlusind või löögi tehnika? Harilikult kõlab vastus sellele küsimusele, et tennistšempionid peavad olema ühendatud mõlemad omadused. Silmnähtavalt see on päris õige, kuid tegelikult on ainult väga vähesed mängijad ühendanud endasse need mõlemad omadused.

Leida võib nende omaduste kombinatsiooni Henrie Cochet ja Rene Lacoste'i juures. Sellega on ka mõistetav nende praegune seisukord tennisilmas. Samuti on mõlemad Billy Johnstonil, nagu ma saan ära, ja ka Dohertysel ja Wildingil. Kuid sellegipärast on huvitav asjaolu, et välja arvatud vähesed erandid, eriti Cochet, on publiku lemmikuteks mängijad, kel vähem tehnikat ja rohkem võistlustahet.

Kõige silmapaistvamaks näiteks sellest, kui võrt suure võistlustahtega mängija võib jõuda kaugemale, oma löögitehnikaga vastastest, on Jean Borotra, populaarne prantslane. Borotra tennistechnikuna ei küüni klassini, kus asuvad Cochet ja Lacoste. Tema mängustiil on individuaalne. Borotra seisukoha võtmine, löögivõime, julgus ja strateegia — kõik võistlustemperamendi elemendid — on niivõrt haruldased, et ta on tulnud välja suurematest võistlustest võitjana. Tal on võime oma isikupärasust panna maksma oma vastase peale — võistlustemperamendi olulisem osa.

Teine mees, keda võib kõrvutada Borotraga silmapaistvana temperamendi mängijana ja kes tehnikamängijatest peavõrra pikem, on Gerald Patterson Austraaliast. See on mängija, kellel rinnus lövi süda. Patterson ei taha kaotada ja tagajärjeks on see, et ta võidab mõningaid, kes oma löögitehnika tõttu peaksid võitma teda. . .

Wallace F. Johnson Ameerika Ühisriikidest, kes Ameerika meistrivõistlustel kaks korda on tulnud esimeseks, pääses meistrivõistlustel maailmameistri nimele finaali just oma järsu löögi

W. T. Tilden.

ja võistlustemperamendi tõttu. Johnson, pole kahtlust, kuulus tennismängijate hulgas kolmandasse klassi, kuid ta kasutas niivõrt osavasti oma lööki, ta võistles sarnase hooga ja vaimustusega, et pääses esimeseklassi võistlusemängijate peresse.

Kuid on olemas veel teine liik mängijaid, nimelt sarnased, kes oma geimid mängivad paremini kui matshid. Ärgu arvatagu, et ma neid süüdistan, nagu oleksid nad „kollased“ või kaotaksid finaalis närvid. Rohkem see on tingitud isikupärasusest ja temperamendist, kus puudub päritud enesesusaldus ja usk iseenda võimetesse.

„Bunny“ Austin on mees, kelle mäng on palju parem kui tagajärjed, mis ta saavatab. Christian Boussens Prantsusmaalt on teine, kes ei täida lubadusi, mis võimaldaks tema stiil. 20 aasta kestel on meil, Põhja-Ameerika Ühisriikides, olnud 10 parema hulgas alati mees, kelle stiil on laitmatu hea, kuid kes iialgi pole tulnud võitjaks suurtel võistlustel. See mees oli N. W. Niles.

Jack Crowfordil Austraaliast on parem löök kui temperament, kuna ma alati tunnen, et parun de Morpurgo mängib palju paremini, kui seda võiks järeldada tema matshidest. Pineva mängu puhul suudab de Morpurgo näidata, mis ta tegelikult võib, nagu seda võib iga aasta näha suurtel Davis karika võistlustel.

Kui mulle antaks valida löögitehnika ja võistlustemperamendi vahel, siis ma kõhklemata valiksin viimase. Esmalt sellegipärast, et võistlustemperamendita löök aimuiks ei aita palju; teiseks sellegipärast, et lööki võib igaüks ja alati õppida teiselt, kes seda oskab ja on nõus õpetama. Betty Nuthall õppis ülepea servimise selgeks ühe aastaga. Mina ise õppisin vasakkäe löögi sama ajaga.

Keegi ei või teisele õpetada võistluse temperamenti, kuid igaüks võib võistlustemperamenti õpetada iseendale. Võistlustemperamendi kasvatamine põhjeneb sellel, et arendada võimeid, näha iseenest ja oma vastast õiges valguses. Ei tohi ülega alahinnata ei ühte ega teist. Kui näiteks keegi peab ennast paremaks kui ta on tegelikult, siis tal tuleb võistlusel elada üle ni mõnigi raske vapustus, mis mehe peale avaldab mõju kogu võistluste kestel.

Sama juhtub, kui oma vastast hinnata alla ja korraga leida, et ta on palju parem kui algul arvati. Esmalt on tarvis omandada võimeid võistelda täpselt ja eelarvamisteta; teiseks, mille koguni suurem tähtsus, ei tohi karta kaotust. Hirm kaotuse eest halvab mängu palju rohkem kui teeb seda mõni teine asjaolu. Alati mängige edasi võidulootusega ja tahtega. Võideldge lõpuni ja pidage silmas võitu, ükskõik kui lähedal teie ka ei ole kaotusele. Võistlustemperament ei tunusta ühtegi kaotust enne, kui on mängitud viimne punkt ja kaotatud. On suur vahe võistlustemperamendi ja võistlusemehelolu vahel. Viimane ainult hävitab esimest. Võisteldge oma vastasega raskelt, kuid sõbralikult. Pidage meeles, et kui kaotate võistluse, siis on see teie oma süü. Ärge laske vihale saada võimust ega puistake teda teistele. Andke mulle alati parem võistlustemperamenti kui tehnikat — juhul kui ma ei saa omada mõlemad.

Mööda minnes lubatagu mul paar sõna öelda silmapaistvamate tšempionide kohta, kelles on ühendatud löögitehnika ja võistlustemperament. Neid nimesid on vähe, kuid nad kõik on kuulsad. Henri Cochet ja Rene Lacoste on tänapäeval tennismängijate hulgas esikohal; siis W. M. Johnston, Davis karikavõistluste „Little Bill“, Anthony F. Wilding, Norman Brookes, W. A. Larned ja Doherty — kõik silmapaistvad nimed. On veel palju teisi, kuid nad mängisid niipalju aega enne mind, et ma ei saa neid enam loetleda. Isegi sarnast meest ja suurt tähte kui Maurice E. Mc Loughlin, ei või asetada sellesse gruppi, sest kui „komeedil“ oli võistlustemperamenti külluses, siis puudus tal ikkagi löögitehnika. Minu arvates on ikkagi Henri Cochet see, kelles kõige ideaalsemalt on ühendatud võistlustemperament ja löögitehnika. Vaevalt tennis on olnud teist tema sarnast meest. Ta võib olla eeskujuks kõigile, kes tahavad õppida tennismängu. Henri Cochet on tõepoolest teeninud maailmameistri nime.

Spordiuudiseid Poolast.

(„Spordilehe“ Poolamaa kirjasaatjalt.)

29. mail peeti Katovice's Koscak'i (Tšehhoslov.) ja Kusoczinski (Poola) vaheline võistlus 5 kilom. jooksus. Võitjaks tuli Kusoczinski 15:30,8. Koscak jäi üle 200 mtr. maha. Samal päeval jooksis Petkievics 3 kl. 8:58,4 min.

1. juunil Varssavis peetud võistlustel suur-sündmuseks oli 3000 mtr. jooks, millest osa võtsid: Petkievics, Kusoczinski ja Koscak (Tšehhoslov.). Jooksu vedamise võitis enda kätte Kusoczinski, kellel oli 400 mtr. 59,0; 800 — 2:05,0; 1500 — 4:19,0. Petkievics jooksis talle samm sammuga järele. Koscak ei pidanud seda tempot vastu ja jäi juba 1,5 km. peal umbes 30 mt. maha. Poolakad jooksid kui kõige suuremad vihavaenlased. Mõlemad tahtsid võita. Juba antakse kell viimase ringi tegemiseks, kuid seisukord ei muutu. Kusoczinski nähes, et Petkievics ei tõtta, jättis tempo veidi nõrgemaks, et lõpuspordi jaoks jõudu koguda. Kuid hea taktikaga Petkievics kasutas seda ning pistis vastast eelviimasel sirgel niisuguse tempoga mööda, et Kusoczinski ei taipanud mida teha. Viimase kurve peal oli Petkievics temast 15 mtr. ehte jõudnud. Kusoczinski nähes, et enam oma võistlejat kätte ei saa, ei püüdnudki pingutada (halb iseloom jooksjale.) Petkievics raius veel viimased meetrid, mis võis ja lõpetas jooksu, publiku kära all, väga hea ajaga, 8 min. 35,8 sek. — mis uus Poola rekord. (Vana rekord oli ka Pietkievici oma — 8:51,4 min.). Kusoczinski tuli umbes 25 mtr. Petkievici järele, ning jooksis ka 11 sek. alla endise rekordi. Aeg oli temal 8:40,2. Kolmandaks tuli Koscak 9:05.

Teised paremad saavutused olid: 100 mtr. Szenaich 11,2; 500 mtr. Zuber 1:08,0 (uus Poola rekord); 1500 mtr. Prusskovski 4:18,2 min.;

4×100 mtr. A. S. Z. (Varssav) 45,3 sek.; 400+300+200+100 teatej. A. S. Z. (Varssav) 2:04,6 min.; kõrgus Meyro 1,70 m.; kaugus Sobieraj 6,84 m. (uus kaugushüppe täht); oda Slydlovski 52,13 m.

Katovice's 29. mail saavutati: 100 mtr. Sikorski 11,1 sek.; 200 mtr. Nietch 23,1 sek.; 400 mtr. Zuber 52,3 sek.; 110 tk. Sobik 17,2 sek.; kõrgus Zvegel 1,70 m.; kaugus Sikorski 6,88 m. teivas Schneider — 3,30 m.; kuul Kaszubski — 12,96 m.; ketas Bauaszek — 39,32 m.; oda Kedzielava — 55,45 m. (uus oda täht).

Novosidski kaugus 6,98 mt., mis on uus Krakovi rekord.

Paremad naiste tagajärjed — üle terve Poola kokku võetud: 60 mt. Breyerovka 8,1; 800 mtr. Kilcovna 2:39,4; kõrgush. Janovska 1,40 mtr.; kuul Jasienska 10,93 mtr.; oda Jasienska 33,08 mtr. — Paremad Poola naised ei ole veel võistelnud.

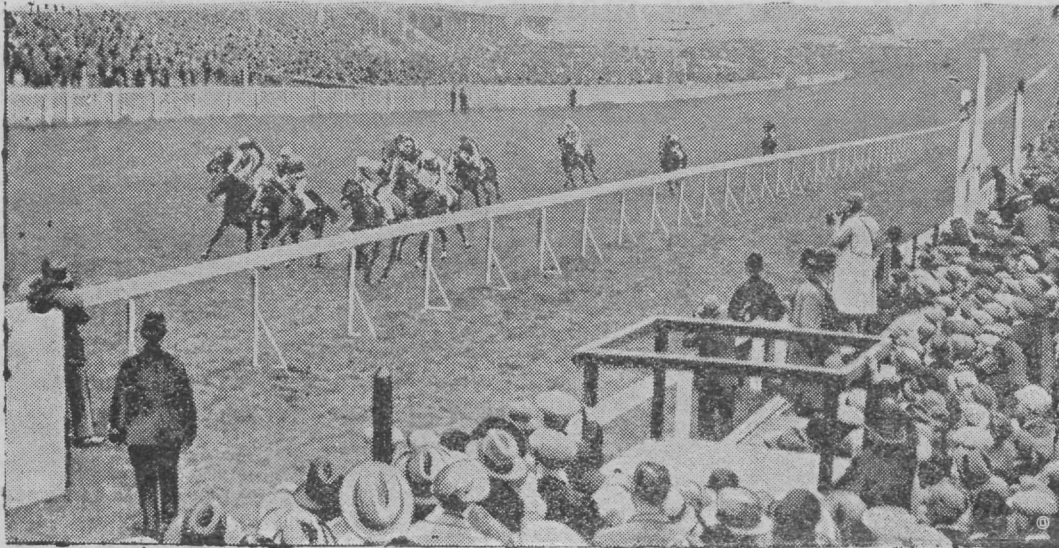
Jalgpall.

Budapest — Krakov 6:1 (3:1).
Krakov — Zagreb 5:1.
Varta (Posen) — Carabarnia 5:1.
Ruch — Pogon 4:1.
Vasszavianka — Czarni 1:1.
Polonja — L. K. S. 1:0.
Legia — Czarni 0:0.

— „Päevaleht“ ja „Vaba Maa“ pidasid omavahelist jalgpallivõistlust, kus esimene võitis 5:2.

50.000 pealtvaatajat inglise Derby.

India kirikuvürst Aga Khan tuli võitjaks.

Inglise Derby lõpuvõistlus Epsomis äratas sel aastal erilist tähelepanu, kuna see oli järjekorras 150. võistlus. Pealegi on see suurim hobuste võiduajamine ilmas. Pealtvaatamas oli 500.000 inimest, kelle ridades ei puudunud Inglise kuningapaar.

Võistles 17 hobust, kellest juba varsti selgus Blenheimi paremus, kes ka konkurentsilt võitjaks tuli. Teiseks oli Iliad ja kolmas Diolite. Võitja hobune kuulub India kirikuvürst Aga Khanile, kes oma hobustega korduvalt katseid teinud maailma suurimat võiduajamist võita. Hiljuti naitus ta prantslasest müüjannaga.

Piltidel: Silmapilk võiduajamisest ja Aga Khan.

— Richard Schikat, kes vabamaadluses on tunnustatud ilmameistriks, kaotas esmakordselt Philadelphias kreeklase Jim Zandosi vastu, kes ta 83 min. õlgadele surus.

Ameerikast tulevad teated, et Schikat Euroopasse reisib ja siin maadleb. Sel puhul tahab soomlane Otto Huhtanen temaga jõudu proovida kreeka-rooma kui ka catch-as-catch-can maadluses. Tarviline väljakutse on juba teatavaks tehtud.

Leedulased heas vormis.

Rahvusmeeskond — Club Français 2:2.

(„Eesti Spordilehe“ kirjasaatjalt Kaunastest).

Eestit külastanud Club Français mängis Leedu meeskonna vastu 2:2.

Ei ole ammu midagi Leedu spordist teatanud ja õige lihtsal põhjusel — ei olnud, millest kirjutada. On käimas jalgpalli esivõistlused; kuid need ei paku huvitavat; meeskonnad ei ole veel vormis, mängitakse punktide saavutamiseks. Küllalistena käis Saksa meeskond Tilsitist. Õige nigel meeskond, kes kaotas lahedalt.

6. juunil mängis Pariisi Club Français.

Jalgpalli liit seadis neile vastu oma esitusmeeskonna, et varakult proovida meeskonna koosseisu ja temale võimaldada head treeningut. Esitusmeeskonna koosseis: Gwilydys II; Nopensas, Gwilydys I; Wilimawicikus, Dirgela, Zardemikas; Brarauskas, Rutkauskas, Chmieliauskas, Zekas, Trumpjonas. Nendest: Dirgela — Taurus, Kovnost, 1. Brarauskas, 2. Trumpjonas ja 3. Wilimawicikus — KSS. Meemel. Kõik teised 7 meest Spielvereinigung Meemel.

Kpk. oli ette nähtud Marciukus, Kovnost, kuid viimasel on jalg haige.

Koonduse meeskonna tugevam külg on kaitse, kes töötab laitmatult. Nõrgem on aga poolkaitse, kuid näeb teisiti välja, kui tuleb Marciukus.

Eduriivi töötas hästi, sattus siiski halva seisukorda nõrga poolkaitse tõttu. Trumpjonas oli teisel poolajal täitsa välja pumbatud ning suutis vaevalt liikuda, lõi aga mõlemad väravad koonduse kasuks.

Üldiselt on Trumpjonas kardetav oma pommidega, mida saab otse jooksult.

Head tööd tegi ka Chmieliauskas. Kaitstes on kindlad Nopensas ja Gwilydys I.

Prantslastel oli õige põhjalik ümberpaigutus ette võetud

ja Ross mängis ainult teisel poolajal kaasa. 22. min. pääseb C. F. õige nigela värava läbi juhtimisele, kuid 30. min. kviteerib Trumpjonas tugeva pommiga.

Suurim osa mängust juhib C. F. Teisel poolajal 37. min. mängivad endid Chmieliauskas ja Trumpjonas puhtalt läbi. Pall on Chmieliauskase käes, kaitse pääseb järele, ka C. F. v. v. on ees, Chmieliauskas lükkab palli Trumpjonasele ette ja viimane paneb kirja 2:1 Leedu kasuks. Mõni minut enne lõppu viigistavad prantslased. 2:2 (1:1) on lõputulemus.

— Club Français tagasisõidul Riias võitis Riia jalgpalli Klubit 6:2 ja Wanderversi 2:0.

— Praaga „Slavia“ tuli Tšehhoslovakkia meistriks, võites kõik 14 mängu väravate vahekorraga 64:13. Teiseks jäi „Sparta“, kes kaotas 5 mängu väravatega 42:24.

Uued rekordid ujumises kinnitatud.

Berliinis peeti 18 rahvuse osavõtul rahvusvahelise ujumislüüdi kongressi, kus liidu uteks liikmeteks vastu võeti Peru ja Kuuba, kuna Leedu ja Marokko palved vastuvõtmise üle puudulikkuse tõttu tagasi lükati. Kongressil kinnitati 11 uut ilmarekordi, millest 6 on ameeriklaste nimel. Need on:

Meestele:

1500 yardi vabalt: W. Laufer, Ameerika, 1:25 (3. 2. 29 Chicago).

200 mt. rinnuli: Y. Tsuruta, Jaapan, 2:45 (27. 7. 29 Kyoto).

150 yardi seljali: G. Kojac, Ameerika, 1:38,4 (30. 3. 29 New Brunswick).

Naistele:

100 mt. vabalt: E. Geratti, Ameerika, 1:09,8 (7. 8. 29 Honolulu).

100 mt. vabalt: A. Osipovitch, Ameerika, 1:09,4 (25. 8. 29 San Francisco).

440 yardi vabalt: J. Mc Kim, Ameerika, 5:47,4 (8. 8. 29 Honolulu).

500 mt. vabalt: M. Braun, Hollandi, 7:18 (23. 3. 30 Bruges).

880 yardi vabalt: J. Mc Kim, Ameerika, 12:03,8 (10. 8. 29 Honolulu).

200 yardi rinnuli: H. Schrader, Saksa, 2:57,8 (17. 12. 29 Magdeburg).

100 yardi seljali: M. Braun, Hollandi, 1:21 (27. 11. 29 Haag).

150 yardi seljali: M. J. Cooper, Inglise, 1:56,2 (29. 4. 30 London).

Flix tuli Euroopa meistriks.

Barcelonas kohtasid 12.000 pealtvaataja juuresolekul Hispaania meistrivõitluse Carlos Flix ja belglane Petit Biquet, et otsustada kumb pääseb kukk-kaalus Euroopa meistriks, mis koht mõnda aega vaba on seisnud. Hispaanlane võitis kindlalt punktide ülekaaluga 15 ringis. Samas võitis belglane Verbist sulgkaalus tehnilises k. o. hispaanlast Bartost. Hispaania kergekeskk. meister Francesco Ross võitis endist europameistri belglast Genoni.

Lööming kuninga juuresolekul.

Barcelonas peeti lõpuvõistlust Hispaania jalgpallimeistri nimele, kusjuures vastasteks olid Bilbao Athletic ja Madridi Real. Võistlust jälgis kuningas oma perekonnaga. Võitjaks tuli Bilbao Athletic, lüües vastast 3:2. Võiduvärav saavutati veidi enne pikendatud mänguaja lõppu. Selle juures sattusid mõlemad meeskonnad kakelusse, mille lõpetamiseks politsei platsile pidi minema. 60.000 pealtvaatajat tervitasid tormiliselt võitjat, kellele kuningas isiklikult meistrikarika üle andis.

64,49 mt. oda Saksamaal.

Königsbergis peetud võistlustel on Maeser oda heitnud 64,69 mt. Sakslased loodavad sellest mehest palju, kuna ta järjekindlalt 60 mt. heidab.

— Olümpiavõitja Lemming surnud. Göteborgis suri 50. eluaastas direktor Eric Lemming, kes Rootsi värve enne ilmasõda kergejõustikus edukalt kaitstes. Ta oli 25-kordne meister ja mitmekordne võitja olümpiamängudel. 1912. a. Stockholmis heitis ta oda 60,64 mt., püstitades sellega olümpia rekordi. 1908. a. Londonis omas ta samuti kuldmedali.

— Viin — Budapest linnavõistlus jalgpallis andis 2:2.

— Viin — Agram linnavõistlus jalgpallis andis 8:0.

— Ameerika Harvardi ülikooli meistrivõistlustel olid tagajärjed: 880 yardi Chapman 1:52,2; kuul Rothert 15,86 mt.; vasar Conner 54,20 mt., ketas Krenz 49,02; kõrgus O'Connor 1,905 mt., teivas Studemeister 4,11 mt., kaugus West 7,51 m.

Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistluse puhul Tallinnas 20.—21. juunil ilmub

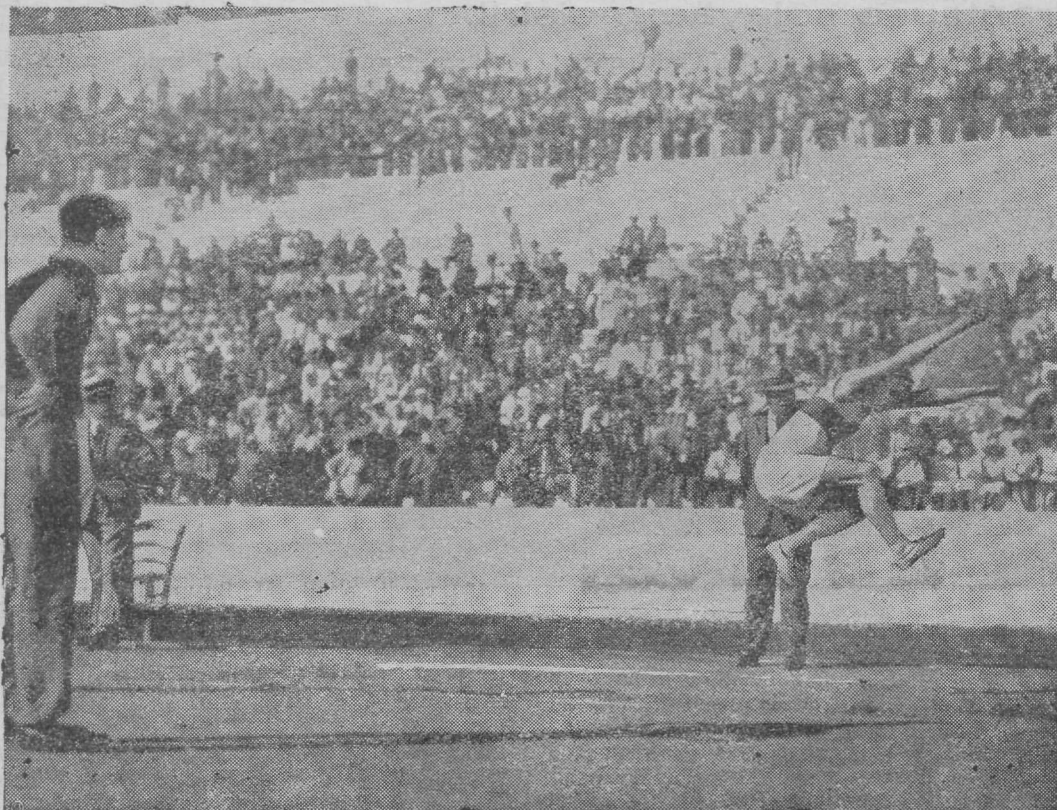
„SPORDILEHE“

järgmine number 20. juunil

k a k s i k n u m b r i n a,

sisaldades erikirjutusi Eesti kerge-, raske- ja veesportlilidiu 10-aastase juubeli puhul.

Panateena võistlused.

Ateenas peetud kergejõustiku võistlustel näidati häid tagajärgi. Pildil: sakslane Köcher-
mann hüppab kaugust 7,44 mt.

Kaks uut kergejõustiku rekordi naistelt.

Teitelbaum kuulis 10,75 ja Kalev 4×100 mt. 55,1 sek.

Suviste viimasel pühapäeval korraldas ülemaalse noorsoo ühenduse Tallinna osakond Kadrioru staadionil kergejõustiku võistlused, mis olid viimasteks kolmikmaavõistluse eel. Üle 60 võistleja oli kohal, kusjuures aga mitmel alal osavõtjaid väheseks jäi.

Ainult naised suudavad veel midagi erakordset saavutada. Nende ridades heitis S. Teitelbaum kuuli 10,75 mt. ja Kalevi naiskond jooksis 4×100 mt. teatejooksu 55,1 sek., kusjuures mõlemad tagajärjed on uuteks rekorditeks.

Tehnilised tulemused:

100 mtr.: Kesküll 11,1, Schütz 11,2, Kadak

11,5; 800 mtr.: Estam 2.02,4, Laurson 2.03,4; 1500 mtr.: Koidu (Tartu Kalev) 4.12,2, Beldsinski 4.12,6, Dunkel; 5000 mtr.: Beldsinski 16.03,7, Petermann (Vaprus) 16.04,1, Kalep; 4×100 mtr.: Sport 45,4; Pärnu koondis 46,0, ÜENÜTO. Kaugus: Rähn 6,88, Jakobson (Akad. Sp. Kl.) 6,44, Rattus 6,32. Kõrgus: Schmidt 1,75, Kink 170, Sule 170. Oda: Meimer 58,08, Nigol (Tartu Kalev) 54,82, Frey 53,30. Kuul: Suuk 13,85, Neumann 13,18, Niggol 12,42. Algajate klass: 100 mtr.: Tomson 11,9, kaugus: Tomson (Kalev) 5,98, ketas: Karu (ÜENÜTO) 43,09. Naistealad: 60 m.: Teitelbaum 8,3, kuul: Teitelbaum 10,75 (uus rekord), 4×100 mtr.: Kalev 55,1 (uus rekord).

Tartu jalgpalli klubi kaotus Narva „Võitlejale“.

Suviste 2. pühapäeval mängisid Tartus sealne jalgpalli klubi ja Narva „Võitleja“, et paremusega otsustada, kas pääseb esimene kui A. klassi võitja liidu klassi ja astub Narva meeskond liidu klassist alla A klassi või jääb seisukord endiseks. Alguses on tunda tartlaste ülekaalu, mis aga varsti kaob ja mille järele narvalased esimese värava saavad. Hoogu minnes lüüakse poolajaks veel kaks väravat. Teine poolaeg annab veel neli lisaks ning Tartu heaks tasuvärava. Kogusummas 7:1 Narva „Võitleja“ kasuks, kes sellega ka liidu klassi edasi jääb.

Haas tuli Tartu meistriks.

Hiiop kaotas finaalis.

Tartus peeti pühapäeval lahtiseid tennis esivõistlusi, millest umbes 30 tennisemängijat üle kodumaa osa võttis. Meesüksikmängus võitis Haas Hiiopit 1:6, 6:4, 6:1 ja tuli seega meistriks.

Naisüksikmängus pr. Hesse lõi kergelt pr. Reinani 6:0, 7:5 ja tuli meistriks. Poolfinaalis Hiiop-Haasi 2:6, 6:1, 11:9 võitnud Hesse-Dollar löid finaalis Martson-Kraagi 6:2, 6:0.

Segapaarismängus pr. Hesse-Dollar võitsid pr. Roht-Lucki 9:7, 6:0.

Nurmilt uus ilmerekord.

6 miili kaetud 29:36,4.

2. suviste pühapäeval peeti Londonis suuri kergejõustiku võistlusi, millest paremad Euroopa jooksjad osa võtsid. Kaasa jooksis ka Nurmi, kes võistles 6 miilis. Selle maa kattis ta 29 min. 36,4 sekundiga. See aeg on uueks ilmerekordiks, kuna seni sama maa aeg oli 29 min. 59,4 sekundit, mis 1904. aastast seisis inglase Shrubbi nimel.

Rakvere staadion ja rivistatud võistlejad avamisel 29. mail.

Spordi reis Soome. Võitis Viiburis, kaotas Helsingis.

Kuuendat aastat külastas Sport suviste pühapäev Soomet, et pidada seal kahte jalgpallivõistlust. Peale Helsingi on korduvalt mängitud Viiburis, Tampere ja mujal. 1. pühapäeval mängis seekord Sport Viiburis Reipase vastu. Algus on tasavägine mäng, mis ka poolajaks annab 2:2. Teisel poolajal ilmneb ikka rohkem Spordi ülekaal ning mäng lõpebki 6:3 eestlaste kasuks.

2. pühapäeval mängiti juba Helsingis sealse Palloseura vastu. Spordi mehed olid juba reisust väsinud ja sellega ka nõrgenenud. Poolajaks pääseb HPS 1:0 juhtimisele. Mäng muutub järjest jõulisemaks teisel poolajal, kus HPS juba 3:0 juhtimisele pääseb. Alles poolaja lõpu poole suudab Sport tublide pealetungidega kaks väravat tasuda, kuna viigistamiseks tal õnne ei olnud.

Mängus sai Viinioksa põlvveloogist vigastada poolkaitse Mägi, kellel neer lahti põrutati ja mees haigemajja toimetati. Vigastus on raskemat laadi, mille tõttu Mägi edaspidine mängimine üldse küsitavaks saab.

Pariisis näidatakse häid tagajärgi.

Pariisis peetud Prantsuse sõjaväe meistri-võistlustel Moulin jooksis 400 mt. 50,2; Noel tõukas kuuli 14,13 mt.; Vinter 13,61 mt. Ketas: Vinter 47,30; Noel 44,36. Oda: Degland 57,97 mt. Teistel võistlustel olid tulemused: Sera Martin 400 mt. 49,2 sek.; Cuignot 1500 mt. 4:05 ja Adelheim 400 mt. tõkked 57,6.

Sera Martin lõpetab 400 mt. 49,2 sek.

— Ameerika ülikoolide võistlusel Chicagos on Wykoff 100 yardi jooksnud 9,4 sekundiga.

— Ameerika leitnant Soucek on püstitanud uue kõrgelennu rekordi, kuna ta tõusis 13.156 meetri kõrgusele.

— Davis-cupi võistlustel Viinis Itaalia võitis Austria 3:2 ja Barcelonas Jaapan võitis Hispaaniat 4:1.

— Ungaris on Szabo 800 mt. jooksnud 1:56,2; Raggambi 100 mt. 10,9; Szabo kaugus 709 sm. Takacz oda 59,72. Donagan on ketast heitnud 44,90 ja kuuli tõuganud 14,78.

— New Yorgi osariik on toetusena annud 100.000 dollarit Ameerika olümpia komiteele olümpia talimängude korraldamiseks Lake Placidis. See raha kulub peaaesjalikult kahe bobsleigh te ehitamiseks.

— Prantslane Michel Pecqueaux on Bordeaux linnas lendavast stardist kilomeetri jalgrattal maha sõitnud 1:08,2; see on parem senisest rekordist, mis 1:08,8 on Oskar Egg päralt.

— Prl. Notte hüppas Düsseldorfis kõrgust 159 sm.

„Spordileht“

on müügil Paides
K/m. Iva's.

Primo Carnera 1. võit.

Lõi Prantsuse sõjaväe meistrit.

Ameerika poksikomisjoni poolt lubati Itaalia hiiglasel Primo Carneral poksida Christneriga, kellega võistluse üle kokkulepe oli sõlmitud enne kui komisjoni poolt poksimise keeld Carnera kohta maksuma pandi. Carnera võitis Christneri Detroit linnas 18.000 pealtvaataja juuresolekul 4. riigis k. o. Ameerika sakslane Christner on juba 40-aastane ja sellega mitte esijärgu võimetega poksija.

Skandaali puhul, mis tekkinud Primo Carnera võitute tõttu Ameerikas, poleks huvita meele tuletada Itaalia hiiglasel esimest poksivõistlust.

1924. a. kujunes poks harukordselt elavaks Mansis (Prantsusmaal). Võistlejate pere koosnes töölistest, teenijatest ja igasugustest laiskvõrdistest — päevavarastest. Igalpool oli vaid poks ja veel kord poksi näha. Poksiti rohkem kui kunagi varem. Ei olnud seal vahet tööandja ega proletaarilase vahel.

Kes aga teisel paremini suutis silmad siniseks lüüa, oli lugupeetud kangelane.

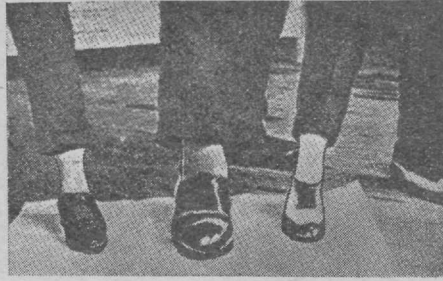
Tsemenditööliste pere oli õige arvurikkalt esitatud, nende parim oli raskekaallane A. Piana. Ühel õhtul astus Piana kellegi noore, füüsiliselt erineva nooremehega poksisaali, kus parajasti harjutustel välkusid kindad ja kerkisid sinised muhud meeste nägudel. To noormees, kes oli riietatud elegantsita, hästi pruugitud riietes, imestamisväärt suurtes saabastes, mis olid viltsed — ning peas kandis isemoodi kübarat — oli Primo Carnera, tsemenditööline,

nagu ta vanem kaaslane. Nad jälgisid hoosolevat nahkkinda mängu, millest noorem tulijatest õige vaimustatud näis olevat. Ning päev hiljem võis haruldast tüüpi poksiklubis teiste seas askeldamas näha; ta puusadel oleval lühikesed rikoopüksid olid kui äraeksinud selle imelapse suurt kehal.

Häda oli aga selle „fenomeenile“ parajaid kindaid leida, kuna kõik osutused tillukesteks. Hiljem tänati osavaid meistreid, kes haruldased kindad eraldi tellimise peale valmistasid. Ning kõnealolev „kangelane“ tundis sel puhul ennast võrdsena teistega, kes sõelused siin-seal kinnastega poksisaalis.

Alguses lõhkus mees, mis hirmus, kuid suurema tagajärjeta.

Tai näis olevat küll andi ja tahet, kuid vajas

Carnera jalad teiste keskel.

põhjalikku „lihvi“ ja harjutusi täielikuks ümber-töötamiseks. Hea omadus, mis alguses silma paistis, oli et mees töötab mõlemi käega ja poksiklubil oli juhust talle paari kuuga isegi võistlust soetada.

See juhtus, et Chateaurouge'ist paluti „Union Deportiva de Mans“ klubist kedagi raskekaalu-meest vastaseks Baronet'le, kes oli tol korral Prantsuse sõjaväe meisterpoksija. Oli küll suur vahe poksi oskuses mõlemi mehe vahel, kuid oli ka jälle vahe kehakaalus — 30 kilo Carnera kasuks.

Võistluse algul oli Carnera üpris rahulik ja rõõmus. Töötas esimeses ringis ausalt ja tarvitas hästi pahemat kätt, ning ta suur kogu polnudki nii puine ja liikumatu kui arvatati.

Vaheajal värskendus Carnera liitri veini joomisega,

mis tema arvates andvat paremat tuju ja tahet võistluseks. Ja teise ringi alguses oligi viina mõju tunduvalt näha. Ta alustas hästi. Lõi oma vastase põrandale kui nurka visatud käsna, olgugi, et sealjuures ka tema Baronet hoope tunda sai; kuid see oli vaid algus ja oskamatus ene-

sekaitset. Baronet aga jäi põrandale, andes alla hirmus... võib olla.

Nii sündis Carnera esimene matsh elus asja-armastajana. Veel mõneks ajaks jäi ta klubisse, kus hoolega harjutas,

kuni teda palkas rändav tsirkus — rahvale näitamiseks kui hiiglast,

olles riietatud pikka mantlisse ja kõrgesse torukübarasse, kes huvi ja nalja sünnitas sõduritele ja lastele.

Need haruldased kindad, mis said Carnerale tellitud esimekes matshiks, hoitakse alal „Union Deportiva de Mansis“.

SPORTLASED

ei jäta kasutamata juhust ning omandavad veel täna

JALGPALLI LIIDU LOTERII TÄHTI,

mis vähesel arvul saadaval on.

Laiusel murti jalgpalli mängijal sääreluu.

10. juunil mängis Laiusel, Jõgeva hariduseltsi noorte osakonna jalgpalli meeskond sealse sp. s. „Tasujaga“ 5:2 (3:1). Jõgeva mängijal Ed. Kassil murti parema jala sääreluu.

Kuninglikust soost poksija.

Siiani prints Prasob Sukbavasti,

Pole enam harulduseks, et valitsevate suguvõsade liikmed spordiharrastajad on. Nii näeme sportlaste ridades Walesi printsi ja ta venda, Norra ja Rootsi printse. Harulduseks on aga juhtum, kus kuninglikust soost isik poksile andub.

Praegu elab Ameerikas 15-aastane prints Prasob Sukbavasti, kes on Siiani kuninga üks poegadest, kelle arv tõuseb 300 peale. Kooliõpilasena harrastab ta poksi ja on Chestnut Hill akadeemia poksiosakonna kapten. Pennsylvania õpilastevahelistel võistlustel tuli prints ka meistriks, kuna ta esitas Philadelphia kooli. Ta kaalub 107 naela.

Eesti poksijate matk Budapesti.

Meeskonna esitaja Matsov jutustab.

Budapestis peetud Euroopa esivõistlustest võtsid Eesti poolt osa poksijad Kuura ja Valdman, keda reisul saatis Matsov.

Reisust kirjutavad osavõtjad, et reis sugugi kergelt ei läinud. Riiga jõuti vahejuhtumisteta. Hommikul oli meestel vaba aega ning sellepärast mindi Riiga jalutama. See oli aga küllaldaselt pingutatav tegevus, sest mehed olid öösel magamata ja sellepärast väsinud. Kuid meeleolu oli hea. Varajase aja tõttu olid Riia tänavad veel tühjad. Lõpuks eksiti ning siis oli jällegi tegevust, et jaama leida ja sinna jõuda.

Sõit Zengali poole oli märksa halvemates oludes. Seda tuleb otsekohe põrguks nimetada. Läti vagunid hüplevad, raputavad; õhk vagunis on võimatu. Zengali jõudes oli Kuurast ja Valdmanist järele jäänud vaid „elavad laibad“. Endine meeleolu oli kui käega pühitud, mis ka südamel valutama pani. Sarnaselt edasisõitmise mõjub kahlemata tagajärgede peale.

Kuid Zengalist edasi läks sõit ladusamalt. Poola vagunid, kuigi praupinkidega, on puhtad, pehmed. Seal on võimalik ka end puhtaks pesta. Läti vagunis sarnast uhkust omale lubada ei saa. Tuli juba teine õõ liikuvus vagunis mööda saata.

Varssavis saime juba vöörastemajas puhata. Peale pikemat peatust läks reis edasi Budapesti, kuhu jõuti 2. juuni õhtul. Budapestis, peale registreerimist, anti õhtusööki, kus iga rahvusmeeskond istus temale määratud lauas, mis kaunistatud rahvuslipuga. Peale sööki pääsesime vannu, mis enesetunde sootuks teiseks tegi ja meeleolu tõstis. Karastav oli järgnev uni.

Hommikul algasime harjutustega. Esiteks nõõrhüpped, siis varjupoks. Meeste vastupidavus oli tubliski langenud, sest higi jooksis ojadena. Kaunis halb ennustus.

Linn, Donau — on võrratud, kohvikud, restoranid, kinod, kabareed on lugematul arvul olemas.

Peale väiksemat jalutuskäiku oli juba kaalumine. Siin tabas meid üllatus. Kuura kaal 66½ kilo. Söömine ega joomine ei olnud aidanud, kuna reis oli niipalju kaalu maha võtnud.

Meid koheldi miskipärast norralaste ja rootslastena. Kui aga seletasime, et oleme eestlased, siis on kõnetlejate rõõm suur. Jutlemine hakkas juba tüütama.

Esitajate konverentsil oli täieline keelte segadus, kuna esikohal olid saksa-, inglise-, prantsusekeeled.

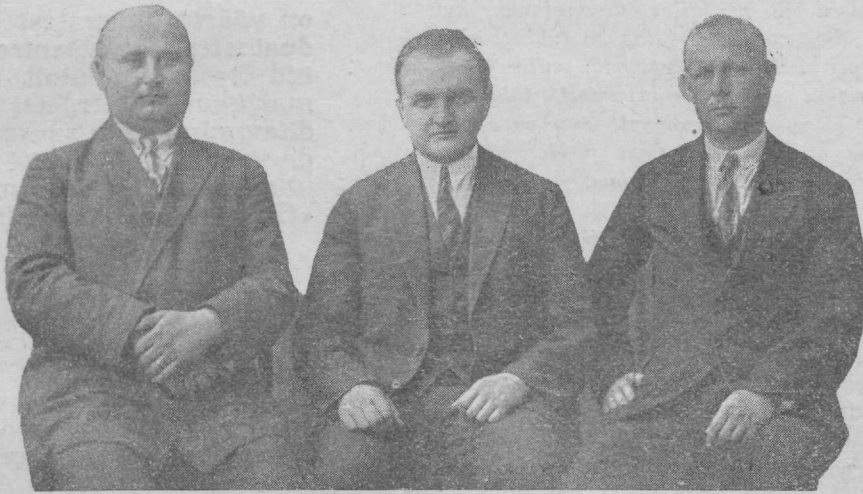
Vaatasime ka näitusehoonet, kus nõõrringi põrand kaetud vildiga ja see omakord presentiga. Selles ringis on poksimine märksa raskendatud, kuid ka hädahohtum.

Kuura kaalus on 8 ja Valdmani kaalus 6 võistlejat.

Näide teiste poksijate saatmise üle. Poolast oli 8 võistlejat, 3 reservi, 2 treenerit; üks treeneritest, itaallane, Amsterdami olümpiaadi meeskonna treener; peale selle 2 esitajat ja kaks ajakirjanikku. Itaallastel sellest suurem meeskond. Rumeenlastel olid reservid ja massöörid kaasas. Nii ettevalmistatult võistluse tulle minna on juba mõnus.

Minu parimatest spordisõpradest.

H. Veem,
Paide staadioni komitee esimees.

Paide staadioni komitee. Vasakult: F. Viedebaum, H. Veem ja K. Preisberg.

Arvates oma spordikogemuste kogumise aega 15 aasta peale, pean tunnustama, et minul on spordisõpru kodu- kui välismaadel nii palju, et tegelikult neid üles lugeda ei oskaks. See on loomulik, sest sportlaste pere on suur, elastiline — mõõdaminev. Need, kellest jutt, on sportlased, kes ihu ja hingega asja juures seisavad. Spordivastaste nimega —

spordihaiaged.

Lubage küsida, mis ajab neid kahte härrat, keda kohe esitada tahan, taga. Neist oli esimene seni spordist täiesti eemal ega pole ka praegu sportima hakkanud, kuna teine ka kui „haige“ oma ametkoha Paide staadionivahelist maa-ala igapäev kulutab. Usun, et need härrad mind vabandavad, et nii otsekohele neile lähedale olen astunud, kui arvesse võtavad, et nemad on minule parimateks spordisõpradeks. Need on Feliks Viedebaum ja Karl Preisberg.

Feliks Viedebaum on Järvamaa telegr.-telefonivõrgu ülem ja Paide staadioni spets. ehitusalal. Kui mina tean täpselt, mis tagajärgede hulka kuulub kaugushüpe 7,14 m., mida Rähn mõõdnud aastal hüppas, siis teab Viedebaum tuhat korda täpsemalt, mis palgid ujulale aluspalkideks võtta tulevad. Need tollid on temal nii peas, et olgu see pikkus või laius: tollid on teada. Ja mis puutub mulla kubikutesse, siis ei oska mina sellest üldse kõiki edasi anda, mis temal seal arvesse tuleb. Kõiki neid teadmisi kasutas ta suurima hoolega Paide staadioni ehitamisel. Ta seadis meile eelarve kokku, milline töödetaimisel täpselt õigeks osutus ja kui võtta kokku aega, mis ta staadionile kulutas, siis tuleb siin vähemalt 1000 tundi arvesse panna.

Viedebaum käis erateel spordiväljadega Tallinnas, Rakveres, Tapal, Türil, Võrus ja teisel tutvunemas. Seda tegi isik, kes spordiliikumisse satus esimest korda staadioni komitee liikmena.

Major Karl Preisberg, on Kaitseliidu Järva maleva pealik ja staadioni rahaminister. Kui mina teadsin, et seda ja teist oli tarvis, mille kohta Viedebaum oma tehnilised andmed oli andnud, siis oli see Preisberg, kes aegadel kui kassas näpud põhja ulatasid, raha välja nõidus. See oli temal kui „käki tegu“ kord 500, kord 400 krooni hankida. Asi viidi mõne tunniga läbi. Sellest küljest oleme Rakvere kolleegadest tugevasti Preisbergi kaudu ette jõudnud, sest staadioni komitee esindajatele pole tarvis olnud isiklike võlge teha staadioni heaks. Ja töö edu ettevõtja suhtes oli kindlasti korralikust kassast tingitud, sest lepingu järgi kuulusid tööd osalisele tasumisele. Kui arvesse võtta kõiki teisi seltskondlisi kohustusi, siis peab inestama seda jõuküllust, millega ta alati staadioni huvisid on kaitsnud.

Paide staadioni komitees pole kordagi lahk- arvamisi ette talaud.

Mis üks komitee liige heaks kiitis ehk otsustas, see leidis pooldamist ka teiste poolt. Räägitud on koosolekutel vähe; kui vähegi saadi, siis te gutseti.

Esitades oma parimaid spordisõpru, olen mina kaugel tahtest neile tühje komplimente teha või rahva ees teatud isikuid reklameerida. Käesoleva kirjutise ülesanne on see, et tutvustada kõiki spordisõpru meie uute heade kaasvõitlejatega, kes veel palju kasu meie liikumisele tuua võivad. Eriti panen seda südamele sportlastele — järvakatele. Major Preisberg ja F. Viedebaum on isikud, kelle tegevus ulatab üle terve maakonna. Nemad liiguvad alatasa maad mõõda ja ei saa kunagi keelduma juhatajate andmisest spordiplatside alal. Seepärast kasutagem kõik ära, mis meid edasi viia aitab.

Sõpradele Preisbergile ja Viedebaumile siinkohal, aga üks südamelik-soe sportline, aitäh!

Riia Hakoahi mage külakost Pärnus.

Kaotas „P. J. Klubile“ ja „Tervisele“ kokku 1:7.

Suviste pühade ajal pakuti Pärnu publikule esimesi rahvusvahelisi matshe ja seda Riia juutide poolt. Kõigi ootuste kohaselt loodeti juutidelt, et nad serveerivad head klassi, kuid hoopis vastuoksaks oli lõputulemus — pärnakad serveerisid juutidele enestele 7 väravat. Kuivast pääsesid nad Klubiga mängides poolenisti õnnekombel. Esimene võistlus Hakoahil oli P. J. Klubiga esimesel pühal. Pärnis ilust mängu näitavad riialased esimesel poolal tunnil ja saavutavad oma esimese ja viimase värava. Hiljem väisavad nad mängus ja ei suuda kaitsta positsiooni. Värava-vaht Levin oli Hakoahi nõrgem mees. Poolaeg

lõpeb viigiga 1:1. Teime poolaeg läheb juba Klubi ülekaaluga ja lõovad lisaks 3 väravat, kusjuures värava-vaht ei tee liigutustki pallide piüdmiseks.

Teine võistlus läks päevase vaheaja järele, nagu suur rahvusvaheline võistlus kunagi, kolmandamal pühal „Tervisele“. Ka siin ei anta juutidele armu ja „Tervis“ saavutab 3 kuiva, poolaeg 1:0. Pealtvaatajaid oli rohkelt; suure protsendi publikust moodustasid kohalikud juudid, kes vaimustusega suhtusid kaasvõitlejate esinemistesse.

Kilde Pärnust.

Klubi mehed olid uhked saknad, et said hak-kama Hakoahi Pärnu toomisega; avasid ju sel-lega rahvusvahelise läbiküümise Pärnuga, ühtlasi tegid ka hea kassa „sniti“, mida hoidsid aga kole suures saladuses.

Vahekohtunik Lauri peale olid Riia juudid puruvihased; lasknud nende jalad kõik veriseks liüia ja pole Jenseni välja visanud.

Pea kogu Pärnu juudi seltskond oli võistlus-

tel. Uskudes omamaalaste kindlat võitu, töid pal-jud kaasa suuri kimpe punaseid ja valgeid roose. Suur oli aga pettumus, kui tagajärg osutus vastupidiseks ja lilled toojad need hõlma all pr-did tagasi viima.

P. J. Klubi hoolitseb oma meeskonna eest eril-iselt. Praegu on neil treeneriks E. Einmann, ehk nagu üks E. kaasvõitleja armastab öelda „Eva“ pois. „Eva“ poisiga on klubilased hästi rahul, pealegi oskab ta anda häid retsepte jalavigastuste ja muude sarnaste asjade alal. Jalavea juures annab ta järgmise retsepti: „Nüüd mine koju, pane jalg kuussi, lisa esiteks juure leiget, siis

kord-korralt ja kord-korralt ilka kuumemat, kuni päris tuliseks läheb, siis võta seest välja ja pane uuesti sisse ja niimoodi tee mitu korda — siis tee väikest massashi ja vaata, asi on korras.“

Tervises löi üle hulga aja meeskonnas kaasa ekskapten Bruno Schmidt või meeskonna keeles punapea Bruns. Juutide mustade peade keskelt oli teda hea silmata, sest kukkumisi ja rabele-misi juutides oli tal rohkem kui pallilööke, kuid sugugi ka mitte vähem kui näiteks Mägeril või juudi väravavahil.

Soomlased heas vormis.

Soomlased on suutnud kergejõustikus head vormi näidata. Nii on seal tagajärgi olnud: odas Penttilä 68,38; Järvinen 63,51; ketas Lindstedt 43,51; Kenttä 42,89; kuul Alaroutu 14,64; liassinen 14,33; teivas Kymäläinen 380; Lind-roth 370. Kaugus Tolamo 722; Järvinen 712; 110 mt. tõkkes Sjöstedt 15,2; Vilen 15,8. 5000 mt. Virtanen 14:50,0; Lehtinen 15:06,2; 3000 mt. Jokivirta 8:41,4; Kinnunen 8:45,8. 1500 mt. Purje 3:53,9; 800 mt. Vähätupa 1:58,2; Jans-son 1:58,9. 400 mt. Vilen 50,6; 200 mt. Virta-nen 23,0; 100 mt. Koponen 11,0.

Budapesti tugev võit Berliini üle.

Budapesti-Berliini linnavõistlus kergejõusti-kus lõppes 56:41. Esimesed kohad langesid järg-miselt: 100 mt. Raggambi Bu 10,9; 400 mt. Bar-si Bu 49; 800 mt. Schwerdtfeger Be 1:57,2; 1500 mt. Szabo Bu 4:03,4; 5000 mt. Kohn Be 15:37,4; 110 mt. tõkkes Beschenetznik Be 15,9; 4x100 mt. Budapest 42,8; kõrgus Kesmarki Bu 185; kaugus Meier Be 704; kuul Daranyi 14,89 mt.; ketas Marvalts Bu 46,37 mt.

Piljardi ilmameistriks Luypaerts.

Antwerpenis ilmameistri võistlusel piljardis tuli uueks ilmameistriks belglane Luypaerts.

Ameerika tippmehed tulevad.

Ameerika kergejõustiklased tulevad sel aastal Euroopasse võistlema. Sõitjaid on viis ning koosseisu on määratud: Simpson, Warne, Krentz, Andersson ja Martin. Simpson on lühikeste maade jooksjä, Warne kaugus- ja teivashüppaja, Krentz ketas, vasar ja kuuliheitja, Martin ¼—1 miili jooksjä. Andersson jookseb tõkkeid ja on meeskonna juht.

— Pioneer pataljon tuli jalgpallis Tal-linna karnisoni meistriks, lüües lõpuvõist-lusel scouts-pataljoni 10:1 ja võites aastaks „Päevalehe“ rändauhinna.

— Prantslane Jean Taris ujus Pariisis 880 yardi 10:22,4, mis on ainult 0,2 sek. halvem Johnny Weissmülleri poolt üles-seatud ilmarekordist. Samas püstitas Ta-ris kolm uut Prantsuse rekordi: 500 mt. — 6:22; 800 mt. — 10:19 ja 880 yardi 10:22,4, kusjuures viimane ka uueks Eu-roopa tippsaavutiseks on, kuna senine kuulus Arne Borgile 10:28,6.

KES VÕIDAB KOLMIKMAA- VÕISTLUSE?

20. ja 21. juunil peetakse Tallinnas Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistlust kergejõustikus. Seni on maavõistluse võitnud see maa, kes on võistlusi korraldanud, s. o. 1928. a. Poola ja 1929. a. Läti. Kas võidame käesoleval aastal meie?

Võimaldame ennustamist oma lugejatele, milleks tuleb täita väljalõige ja see saata 20. juuniks „Spordilehe“ toimetusele. Õi-getele ennustajatele loositakse 3 prii-pää-setähte Eesti-Läti jalgpalli maavõistlusele.

Väljalõigatav vastus: Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistluse 1930. a. võidab . . .

Nimi:

Address:

Sharkey või Schmeling?

12. juuni otsustav heitlus.

Neljapäeva öösel vastu reedet kell 3 Euroopa aja järele peetakse New Yorgis 45 minutit heitlust ilmameistri tiitlile Max Schmelingi ja Jack Sharkey vahel. Kumb tuleb võitjaks, huvitab kõiki. Euroopas on eriti pinevus suur sakslaste seas, kes unerahust loobudes kuuluvad raadio ülekannet võistlusest.

Mõlema tiitli kandidaadi ettevalmistused olid mitu keskel väga pinevad. Schmelingi kasutada oli Endicott saapakuninga Johnsoni lahkus, kes sakslastele pakkus kõik võimalused harjutamiseks. 70 miljonit dollarit rikas vabrikant hommikuti kell 8 tõi sooja piima harjutajale, kelle kaaslastele olid elamiseks määratud eriruumid. Vähesed ajaga kloppis sakslane 22 partnerit läbi, kes üle kahe harjutustunni ei soovinud raudse sakslase rusikalööke enda nahal tunda. Schmeling harjutab erilisel just neid lööke, mis Sharkeyl tugevaks küljeks on. Et pareerida neid ja harjuda nendega.

Sharkey harjutab Orangeburgis, kus aga elamisvõimalused sugugi nii soodsad ei ole, kui Endicottis. Bostonlane harjutab ka tublisti ning hindab kõrgelt Schmelingi võimeid, milliseid endaga võrdseteks peab. Jutuajamisel tähendab Sharkey, et ta vastasel korduvalt õnne on olnud. Ainult kahe otsustava võistluse järele pääseda tiitlimatshile on esmakordne juhust.

Sharkey alustas poksimist 1923. a., kus ta unistadagi ei võinud, et ta kord ilmameistri tiitlile poksimine peab. Ta teenis madrusena 30 dollarit kuus. Sadamas poksimisel sai ta võidu puhul 10 dollarit. 1924. a. tõusis see juba 25 dollari peale. 1927. a. sai ta Dempsey vastu peetud võistlusest 210.000 dollarit.

Kord tulid Ameerikast juba teated, et suurvõistlus edasi lükatakse, kuna Sharkey jala viigastanud roostetanud naelaga. Hiljem selgus, et see lihtsalt Ameerika reklaamivõte oli. Viimasel päeval seisis kihlveod 7:5 Sharkey kasuks.

Spordiliikumisest Narvas.

Asutamisel Narvas tegutsevate spordiorganisatsioonide esinduskogu. Spordihooaja avamine spordipropoganda päevaga 29. mail.

Näib nagu kipuks viimastel aastatel huvi spordi vastu Narvas hääbuma: aladel, nagu raskejõustik, poks, kergejõustik, jalgratta sõit, ujumine, on Narva tõesti väiksematest linnadest tahapoole surutud. Isegi omal ajal hoogsalt tegeutsenud nimekam kergejõustiku selts „Kalev“ on läinud hingusele, endistel aegadel oli aga tol seltsil Eesti esivõistluslül ütt'i, Küttis'e, Must'a, prl. Einsteini j. t. osavõtul mõjuv sõna kaasa rääkida.

Ainuke ala, mis jalgu alla võtnud, on jalgpall ning sel alal võib Narvat tugevuse järele julgesti Tallinnale järgmiseks lugeda; meeskondi on pea igal seltsil mitme garnituuriga. Teravat tarvidust tuntakse praegu asjatundliku treeneri järele, sest tehniline ettevalmistus on meestel üldiselt nõrk, kuigi heast tahtmisest puudu pole. Kergejõustiklaste pere on noor, pealekasvav, vanemad sportlased — kas on lahkunud või tagasi tõmbunud, mistõttu ergutust ja näpunäiteid andvaid jõude sel alal tegutsemas pole; harjutatakse suurelt jaolt omapead ning igal aastal hooaja lõpul jõutakse viimati möödunud aasta tagajärgedeni. Kõigile lisaks peab mainima õnnetut valikut linna spordiplatsi asutamiskoha suhtes, olles rohkelt kivise maapinnaga, lage, tuulte eest täitsa kaitseta; hüppe- ja heitekohad viletsas olukorras — igal pool ühe sõnaga vajadus hoolitseva käe järele. Ei saa märkimata jätta ka koha peal tegutsevate seltsidevahelisi arusaamatusi ja seljataguseid intriige, mis ühisele koostöötamisele halvavalt mõjub.

Tallinn asub Lätis!

Prager Presse, Tshehoslovakkia poolametlik saksakeelne häälekandja toob teate Rootsi jalgpalli maavõistluste üle, märkides, et 20. juulil on mäng Eestiga Riias ja 25. juulil Lätiga Revalis!

Uued rekordid.

Grazis püstitas viimlane Rinner kaks uut Austria rekordi. Ta jooksis 300 mt. 35,2 ja 400 mt. 49 sek. Genuas jooksis Toetti 220 yardi 22,2 sek. ja Boero 4000 mt. 11:59,4. Mõlemad ajad on uued Itaalia rekordid.

Torinos tõukas prl. Bertolini kuuli 10,05 mt. ja Societa gymnastica Triesti naiskond jooksis 4×100 mt. 54,0 sek. Mõlemad tagajärjed on ka uuteks rekordideks.

— Rumeenia võitis Bukarestis 20.000 pealtvaataja juuresolekul jalgpalli maavõistluses Kreekat 8:1.

— Viipuris peetud kergejõustiku võistlustel Matti Järvinen heitis oda 65,95 mt., Alarotu tõukas kuuli 14,42, Kenttä kettas 43,45 mt. ja Vähätupa jooksis 800 mt. 1:58,8.

Esimene lähenemissamm sportorganisatsioonide vahel võeti üles politsei spordiringi esimehe abiprefekti Paviani algatusel, milleks aset leidis spordiseltside esindajate nõupidamine esinduskogu loomiseks. Üksmeelselt tunnistati selle instituudi loomine tarvilikuks.

Samal koosolekul otsustati ka esmakordselt teiste linnade eeskujul korraldada spordi propoganda päev rööngikäiguga läbi linna ning ümberlinna teatejooksu võistlusega.

Spordipäev kujunes 29. mail, hoolimata vilu ilmale, Narvale seninägematuks spordi demonstratsiooniks. 7 meeskonna vaheline konkurentsirikas teatejooks (8×333 mtr.) oli publikule köitv, kui võitjaks tuli algusest lõpuni vedav kaitseväge meeskond ajaga 6:5,7; teiseks tuli „Võitleja“ 1. meesk. ja kolmandaks politsei meeskond. Peale lõunat liikus üle kaheajapealine sportlaste rööngikäik spordiväljale, viies kaasa enesega ligi paar tuhat pealtvaatajat. Platsil algasid võistlused kergejõustikus, jalgpallis, välkturniiriga, pesapallis ja politsei alarmjooksus. Tagajärjed kujunesid vihma läbi pehmeks tehtud rajale alla keskpärasteks: 100 mtr. Tiisfeldt (pol. sp. ring) 12,3 (eelj. 12,1), kaugush. Koltshak („Võitleja“) 5,75 mtr., kõrgushüpe Piisa (k.-vägi) 165 sm. Jalgpalli välkturniiris võitis „Võitleja“ „Svjatogori“ 2:1 ja „Hockeiklubi“ „Astrat“ 1:0. Kokkuvõttes võib spordipäeva kordalainuks lugeda ka sissetuleku mõttes, millest on loodud fond dushiruumide ehitamiseks linna spordiväljal.

— Walesi prints võtab osa lennuvõistlusest 5. juulil kuninga rändauhinna peale. Tema lennukit juhivad eskadrillitülem Don, kuna prints isiklikult võidulennu kaasa teeb.

— 20 meest üle 42 meetri kettaheitjaid on Rootsil. Parim on Zallhagen, kelle tagajärg 45,77 mt. See tagajärg on juba 1916 a. peale. Tänavu on Karlson parim. Ta tagajärg on teisena 44,92 meetrit.

Spordiäri

RESEU-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

OVOMALTINE

on väärtuslikumatest toiduainetest kontsentreeritud loomulik jõutoit, heamaiguline ja kergesti seeditav, ning aitab suurendada vaimlist ja kehalist vastupidavust ja töövõimet. «Ovomaltine» kosutab ka Teid.

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag»
Tallinn: Harju tšn. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

D'A. WANDER A-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terwendab ka Teid!

Kõiksugu

sporditarbeid

soovitab

C-ü. „Esto“

Pikk 47, tel. (2)10-02.

K-m. „SPORT“

Tallinnas,

S. Karja t. 18/4

Kõnetr. (2)23-00.

Soovitab mõõdukate hindadega igasugu kerge-, raske- ja jalgpallisporti tarbeid ning võimlemise abinõusid parematest kodu- ja väljamaa tehastest

JALGPALLID.

täielik jalanõude osakond.

Tennisreketeid

uuemaid tüüpe,

kõiksugu spordi ja võimlemistarbeid

soovitab

Tartu Spordiriistade vabrik

Tartus, Emajõe t. 5, tel. 187.

En gros.

En detail.

Hinnakirjad maksuta.